

šega šolskega vprašanja; toda kar ljudstvu koristi ne bomo dali odvzeti nam in ne nam izročeni vernikom. Mi se ne bojujemo proti posvetnemu znanju, toda mi zahtevamo skrbno gojenje veronauka in z njim tesno zvezanih verskih vaj. Zato, dragi verniki, lahko rečemo brez prevzetosti, če ta stremjenja pobijamo, se ne bojujemo za nas, ampak za vas. Mi se ne bojujemo vladohlepnosti, ampak k temu nas sili usmiljenje do vas in vaših otrok, ki bi naj zrasi navedni v vsem, kar jim da tolažbo v življenju in srečnost v smrti. Mi se bojujemo za državni red, čeravno smo itak dosti nevarnim napadom izročeni. Mi se bojujemo za podlago blagostanja narodov, ki je veronauk in vera v Boga.

Pastirski list konča s pozivom na vernike, trdno se okleniti našega najvišjega pastirja papeža, katerega je postavil Jezus Kristus, in se zbirati okoli svojih pastirjev v obrambo žugajočih naravnosti ter poslušati dobre opomine.

Politični ogled.

Nadvojvoda Oto je umrl dne 1. t. m. v svoji vili v Währingu pri Dunaju star 41 let. Preminoli je bil vnuk našega cesarja.

Državni zbor. V seji dne 5. t. m. sta interpelirala poslanca dr. Korošec in Robič zaradi prepovedi slovenskih napisov v Mariboru. Nato se je začela razprava o volilni prenosovi. Pri seji je prišlo do burnih prizorov, ker hočejo Vsenemci volilno prenosovo zabraniti.

Korno poveljstvo v Ljubljani se bo vendar ustanovilo, kakor poročajo listi. Korno poveljstvo bo nastanjeno v hotelu „Union“.

Zvišanje števila vojaških novincev. Novi vojni minister polaga veliko važnost, da se zviša število vojaških novincev. A proti zvišanju nastajajo na Ogrskem velike ovire. Pojavile so se zopet narodne mažarske zahteve glede na mažarski poveljni jezik. Sicer sedanji ogrski ministriški predsednik sam podpira vojnega ministra glede na zahtevo o zvišanju vojaških novincev, a radikalno krilo sedanje ogrske vladajoče stranke nasprotuje z vso odločnostjo. Izkušnja pa uči, da vladajo vodilne politike radikalci. V sedanjem sporu glede na mažarske narodne zahteve in na zahteve vojnega ministra se opaža, da se izogibajo slabih posledic, ki bi jih lahko imel spor in se vrše pogajanja med ogrsko vlado in pa vojnim ministrom v dostojni obliki. Pri rešitvi tega vprašanja pa pride v poštev tudi novi brambeni zakon, ki ga pripravljajo in po katerem uveljavijo tudi dveletno vojaško službeno dobo. Z novim zakonom bodo morali itak zvišati število vojaških novincev in bo takrat pravi čas, da določijo primerno število vojaških novincev, osobito še z ozirom na nove havbice in pa topove.

Vsenemci napovedujejo revolucijo. Vsenemci se strašno jezijo, ker je vkljub vsem njihovim spletkam volilni odsek dovršil volilno prenosovo. Svojo jezo je izbruhnil vsenemski poslanec

v jako slabem jeziku, pa polni vsakovrstne navlake in celo praznovernih reči („Kolomonov žegen“ itd.). Herg je tedaj začel zbirati molitve in pesmi ter l. 1858. izdal pri Jožetu Janžič v Mariboru „Venec pobožnih molitev in opravil za očitno službo božjo in druge prilike“. Molitveniku je pridejan „Venec cerkvenih pesmi, nabran iz raznih bukvic slovenskih pesnikov“. Prva izdaja obsega 191 strani molitvenika in 266 strani pesmarice. V uvodu pravi, da je po mnogih krajih petje ravno zato slabo, ker ljudje pesmi ne vedo in nimajo primerne pesmarice, ki je pevu to, kar kmetovalcu oralo in žanjici srp. Dandanes nam se zdi pač v tej izdaji glede jezika marsikaj okorno in glede pesmi nepopolno, a za oni čas je bilo z „Venecem“ ljudstvu zelo ustrezno. „Venec“ se je ljudem kmalu zelo prikupil in hitro se je razpečala izdaja za izdajo. L. 1898. je izšel že v sedmi izdaji in l. 1906., ravno ob smrti pisateljevi, je tiskovno društvo izdalo že osmo izdajo. Naslednje izdaje je pisatelj deloma sam, deloma s sodelovanjem drugih gospodov v marsičem predelal, spopolnil in pomnožil in tako je v zadnjih izdajah „Venec“ skoro enkrat večji kakor v prvi. V tisočih izvodih se je razširil ta molitvenik med verne Slovence, ki iz njega zajemajo pobožne molitve in navdušene pesmi.

Dovoljenje za tisk si je pisatelj izprosil od lavantinskega knezoškofijstva, ki je l. 1858. imelo še sedež pri Sv. Andražu na Koroškem. Kapelan Herg je obrnil s tem na sebe pozornost nepozabnega knezoškofa Slomška, ki je sploh zelo cenil duhovnike, ki so tudi s peresom delovali.

L. 1859. se je škofijski sedež prenesel v Ma-

Stein na zborovanju na Dunaju dne 31. m. m. Strašno je javkal, da sedaj Vsenemci ne bodo mogli izvršiti svojega programa, priklopiti Avstrijo k Nemčiji, ker bodo imeli Slovani v državnem zboru večino. In mož je napovedal revolucijo Nemcev v Avstriji, in da pridejo pod nemško piketbanbo predno kdo misli.

Avstrija in Italija. Neki francoski list poroča, da je v poletju l. 1905 Avstrija že hotela prekoračiti s svojimi četami italijansko mejo. Temu so se baje uprli Madjari.

Zveza treh cesarjev. Iz Berlina prihaja poročilo, da se snuje med Avstrijo, Rusijo in Nemčijo nova zveza. Sedanji naš minister zunanjih zadev baron Arenthal je zato deloval že kot poslanik v Petrogradu in hoče to sedaj kot minister izvršiti.

Šolski bojkot Poljakov na Pruskem. Iz Poznania javljajo, da se med Poljaki čimdalje bolj širi bojkot proti nemškemu pouku veronauka v šolah. V več slučajih so se Poljaki javno uprli učiteljem. V mestu Poznaniu se upor omejuje na pismene proteste. Poljski provincijalni listi napovedujejo nadaljevanje štrajka. Štrajk se je pričel razširjati tudi na zapadno Prusko. Kakor poročajo iz Toruna, so v nekaterih vaseh učenci izjavili v šolah, da so jim doma očetje in matere prepovedali moliti v nemškem jeziku in se učiti veronauka v tem jeziku. V koniškem okrožju je 600 poljskih očetov poslalo preko škofa v Kulmu prošnjo na prusko naučno ministrstvo, da se v šolah uvede pouk v veronauku v poljskem jeziku.

Lakota na Kitajskem. V severnem delu okraja Kiangsu je nastala vsled slabe letine huda lakota. Deset milijonov ljudi je brez živeža.

Razne novice.

* Slov. kat. akad. društvo „Zarja“ v Gradcu si je na 1. obnem zboru v zimskem tečaju 1906/7 izvolilo sledeči odbor: predsednik: stud. phil. Davorin Gorjanec; podpredsednik: stud. iur. Ivo Česnik; tajnik: stud. iur. Fran Kovač; blagajnik: Fran Logar; knjižničar: Jernej Erman.

* Slov. kat. akad. društvo „Danica“ na Dunaju si je na svojem rednem obnem zboru 23. vinotoka izvolilo za 25. tečaj sledeči odbor: predsednik: stud. phil. Modic Izidor; podpredsednik: stud. med. Razberger Anton; tajnik: cand. iur. Merala Ferko; blagajnik: stud. phil. Mal Josip; knjižničar: stud. med. Polajnar Janko; gospodar: stud. iur. Juvan Alojz.

* Podpore za dijake. Ubogim in pridnim dijakom iz občine St. Florijan pri Šoštanju se podeli ustanova Antona in Marije Pučovník letnih 560 K. Prošnje se pošljejo na županstvo do 25. novembra t. l. — Mariborska posojilnica podeli za l. 1906/7 devet Rapočevih ustanov po 300 K. Prošnje so vposlati posojilnici do 20. novembra.

Maribor in slovenske dekanije levo od Drave, ki so bile doslej pod sekovsko škofijo, so prišle sedaj pod pastirsko palico lavantinskega škofa. Duhovnikom v teh župnijah je bilo prosto dano, prestopiti v sekovsko ali v lavantinsko škofijo. Oni slovenski duhovniki, ki so službovali na Slovenskem, so se skoro vsi odločili za lavantinskega škofa, med njimi je tudi Herg postal lavantinski duhovnik in so ga v tej škofiji čakale še važne službe.

Po preselitvi škofijskega sedeža je bilo mnogo truda in dela, preden se je škofija primerno uredila in prenovila. Največje važnosti je bilo za škofijo, da je v jeseni l. 1859. dobila svoje bogoslovno učilišče. Škof Slomšek je sedaj iskal primernih profesorjev za nov zavod. Med drugimi je za vse dobro vneti škof obrnil svoje oči na jurjevskega kapelana Herga, ki je bil znan kot vesten duhovnik in kot pisatelj. V Rogaški Slatini je bilo, kjer sta se sešla škof Slomšek in Herg ter se dogovorila glede proforske službe. Dne 1. oktobra 1859 se je tedaj Herg preselil v Maribor ter prevzel začasno profesuro cerkvene zgodovine. Oprijel se je z vso vnemo nove službe, vendar mu ni prav ugajala; srce ga je vlekle bolj v dušno pastirstvo, kamor se je čutil bolj poklicanega, kakor na profesorsko stolico. Škof Slomšek je ugodil njegovi želji ter mu podelil župnijo sv. Jakoba v Lembahu, katero je nastopil 13. oktobra 1861.

(Dalje prib.)

Mariborski okraj.

na Prestavljen je slovenjehistriški sodni pristav dr. Fr. Fehleisen v Velikovec.

Maribor. Zadnjič smo na kratko poročali, da je mariborska policija odvzela tablo s slovensko-nemškim napisom na naši tiskarni. Kljub temu, da je g. ravnatelj tiskarne ugovarjal proti temu silovitemu počenjanju in je zahteval od policaja pooblastilo, ki ga pooblašča k temu delu, se ta ni zmenil za to. Vodstvo tiskarne se bo seveda pritožilo na višje oblasti. Bomo videli ali res rastejo nemška drevesa do neba in če je še kaka pravica na svetu. Kakor smo izvedeli, je povzročil ta sklep zaradi slovenskih napisov ravnatelj deželnega poiskuševališča Schmidt. Ta imamo zopet dokaz, da so nemški uradniki, kateri se plačujejo tudi s slovenskim denarjem, najhujši nasprotniki Slovencev in da ti ljudje netijo narodni prepričanje ter ščuvajo Nemce proti Slovincem. Za to je naš klic: Proč s takimi cradniki! popolnoma upravičeno. Ko bi me imeli na Spod. Štajerskem nemških uradnikov, kdaj bi bilo pri nas že konec nemštva. — V delavnici mizarja Franca Senekovič v Tržaški ulici je gorelo dne 2. t. m. okoli 11. ure po noči. Ljudje v hiši so zapazili dim, vdrli v delavnico in pogasili ogenj, predno je prišla požarna bramba. — Dne 21., 26. in 29. se vršijo v Mariboru občinske volitve. Nemci in socijaldemokrati se že pripravljajo na hud boj. Tretji razred bodo bržkone dobili socijaldemokrati.

Gledališka predstava v Mariboru. V nedeljo 11. t. m. zvečer priredijo mariborski Slovenci prvo predstavo v tej zimski dobi. Upizori se: Brat Martin. Upamo, da bo podučna in šaljiva igra privabila mnogo občinstva. Začetek je ob 8. uri zvečer.

Mariborski porotniki za porotno zasedanje, ki prične dne 26. nov.: Glavni porotniki: Martin Musev, posestnik, Janez Preschern, trgovec, Jožef Reichenberg, trgovec, Jožef Ratzeck, dimnikar, Jožef Sagai, trgovec, Karol Worsche, trgovec, Jožef Wurzer, mesar, in Janez Zwillag, posestnik, vsi v Mariboru; Jarij Lesnik, župan v Radehovi, Jožef Černec, posestnik v Žitancih, Ignac Gomzi, posestnik v Břnu, Mihael Hlade, posestnik v Jedlovniku, Jožef Brezner, posestnik v Pesnici, Fr. Lorber, veleposestnik v Jurjevskelem dolu, Jož. Lorber, veleposestnik v Malečniku, Anton Hanc, posestnik v Čiršaku, Karol Fincher, posestnik v Čiršaku, Jožef Osvald, posestnik v Legau, Anton Schilhan, posest. v St. Lovrencu ob kor. žel., Alojz Glaser, posestnik v Rušah, Peter Trinko, posestnik v Razvanju, Jak. Kolenc, posestnik, Jan. Lashacher, trgovec, K. Neuchold, gostilničar in Jurijs Kaiser, trgovec, vsi v Slov. Bistrici, Karol Ackermann, urar, Al. Kracker, trgovec, Blaž Kosel, posestnik, Heur. Mauretter, trgovec in Karol Reisinger, mizar, vsi v Ptuj; Otmar Diermayer, trgovec v Ormožu; Julij Thura in Karol Wirth, knjigovodja, v Ljutomeru; Vincenc Steinbrenner, oskrbnik v Negovi, Mih. Urban, posest. v Vuzenici, Fr. Sgorn, posestnik v Vuhredu. Nadomestni porotniki: Jožef Banmeister, agent, Franc Bernhard, posestnik, Fr. Bindlechner, izdelovatelj mila, Janez Bregar, klobučar, Gašpar Hausmaninger, vinotrtar, Fr. Kolar, slikar, Jož. f. Kunasch, posest. Eduard Lyrer, mesar, in Janez Lorber, kramar, vsi v Mariboru.

Neznaneža moža je našel posestnik J. Herg iz Brkovec dne 26. m. m. ležati nezvestnega na cesti re daleč od Zg. Poljskave. Spravil ga je v bližnjo hišo, kjer je neznanec kmalu umrl. Ne da bi bil prišel k zavesti. Pri njem so našli samo 1/2 literko staklenico žganja, mobenih listin in ne denarja. Po obleki soditi je bil delavskega stanu.

Št. Ilj v Slov. gor. Dne 1. oktobra smo pri nas spremiti k večjemu počitku Janeza Hergog, kmeta iz Selnice ob Muri. Kljub slabemu vremenu se je pogreba udeležila velika množica ljudstva. Rajni je bil skrben gospodar, stare slovenske koremine. V občinskem odboru je sodeloval celih 38 let. Bil je tudi več dob občinski predstojnik v Selnici. Večkrat je bil volilni mož, še tedaj, ko je slovenska stranka propadala v mariborskem okraju pri dež. in drž. zbornih volitvah; stal je vedno zvesto na slovenski strani. N. v m. p. — Trgatev je let's pri nas bolj slabo izpala kot lani. Ponekod je t. ča, drugod pa peronospara uničila grozdje. Šloho vreme spremlja skozi celo leto delo našega kmeta. Kaj bo? — Zadnji shod kmetijske podružnice se je vršil zopet v znamenju samega nemškutarjenja. Žalostno! — A še bolj tužno gledamo iz tega vzroka nekam drugam. Može, ki tako radi pri polni čaši napivate domovini in le tam „delujete“ za narod, zakaj prelomite svoje „častne besede“, svoje tolikrat dane „svete obljube“?

— Niti si ne mislite, koliko škodo delate s tem svojim „delom“ svojemu narodu. Ljudstvu naše vidi... nekaj tako navdušena mladina... zre vaše čine... Kako veselje je zavlada po Sloveniji, ko se je reklo: Št. Ilj je naš! A kaj se godi sedaj? Prihodnjič mahančije, če ne bo boljše!

m Sv. Jurij v Slov. gor. Veselica dekliške zveze dne 28. oktobra, kakor tudi dne 4. novembra, ko se je ponavljala igra „Dve materi“, je lepo uspela. Goste iz različnih krajev, tudi iz Maribora, je pozdravila P. Kurmik, ki je povdarjala, kako je potrebno, da se tudi slovenske mladenke zavajajo dolžnosti, da po svojih močeh koristijo domovini slovenski, na eni strani s poštenim, krepostnim življenjem, na drugi s tem, da se že sedaj vzgojujejo v vseh strokah, ki spadajo v dekliški delokrog, ki obsega tudi zavest narodno, da bodo kedaj rodu svojemu vrle gospodinjice, krepostne žene, narodne matere. V. Rožkar je deklamiral pesem: „Na potujočeni zemlji“ ter je v svojem nagovoru navduševala Slovence, da branimo vsako ped svoje zemlje, da si ohranimo jezik svoj, šege svoje in navade. Privlačno silo je pa imela krasna igra: „Dve materi“, ki ima v resnici pretresljive prizore. Da je igra tako krasno uspela, se je zahvaliti ne samo izvrstnemu nastopu vseh igralk, ampak tudi celi gledališki scenariji ali pripravi, ki je bila prav dobro pogojena: gozd s kapelico, ječa, morje z obrežjem, voznja čez morje itd. Ta igra nam ostane v nepozabnem spominu. Hvala igralkam in vsem, ki ste se udeležili veselice, zlasti vrlim mladenkam od Sv. Benedikta, ki so nam med posameznimi prizori zapele dokaj mičnih pesmic. Prosta zabava se je vršila med petjem in nagovori, kjer smo se zopet spominjali in navduševali, da nismo dobrega duha in razširjamo idejo vztrajnega dela za narod med vse dobromisleče, zlasti med našo mladino.

m Sv. Ana na Krembergu. Gotovo bodete, gospod urednik, nevoljno z glavo zmajali in rekli: „Tako pozno pridete s poročilom vašega Bralnega društva“. Pa brez zamere. Že v vsaki številki „Slov. Gosp.“ sem iskal, pa ni bilo nikakšnega poročila. In ker se nobena za to poklicana oseba ni oglašila, zato nastavljam jaz svojo žaljavo roko ter napišem kratko poročilo od naše, 30. kimovca se vršče veselice in obnega zbora „Bralnega društva“. Iz poročil odbornikovih povzamem le knjižničarjevo, kateri je poročal, da ima čez 700 knjig in da se je prebralo v preteklem letu 956 knjig in časopisov. Sicer bi se ta številka lahko zdatno povikšala, ko bi se naša inteligenca bolj zanimala za naše društvo. Tako smo kmečki možje in mladeniči s kmečkim delom preobloženi, osamljeni in prepašeni lastni usodi. Pa še nekaj: lansko leto so se na priporočilo „Slov. kršč. soc. zveze“ vpeljale redne odboroze seje vsak mesec. Kakor se mi zdi, se je ta sklep od strani odbornikov pozabil. S takim postopanjem ne privedete „Bralnega društva“ k dosegi njegovega namena. Bodite dovolj za danes. Kar se pa veselice tiče, se je precej težka igra: „Dan sprave“ na občno zadovoljnost navzočih prav dobro igrala, akoravno so se naši mladeniči in dekleta skoro brez vsakega voditelja na njo pripravljali. Samo žal, da je bila premalo obiskana. Marsikaj bi še vam, gospod urednik, imel poročati, pa se drugokrat oglašim, ako mi dovolite.

m Sv. Jakob v Slov. gor. Minolo nedeljo je sklical naš župan Škof volilni shod v gostino g. Peklarja. Če ga je oblasti naznamil, ne vemo. Kakor je običajno navada, se ni volilo predsedništvo, ampak Škof je vstal in začel praviti, kaj je vse storil tekom svojega županovanja za občino. Da je povihal občinske doklade, tega seveda ni povedal. Pač pa se je hvalil, da je skrbel za ceste. To pa je neresnica! Ali misli Škof, da je s tem skrbel za ceste, ker so njegovi pristaši tupatam izmenjali pri mostih kak strobneli hlcd. za katerega so potem dobili po 30 do 60 kron! Tudi to ni delovanje za občino, če je s svojimi pristaši pil. Kdo je pijačo plačal, tega ne vemo! Sledajči si je v svojem „govoru“ privoščil „Slov. Gospodarja“, ki mu je seveda zelo neljub, ker včasih njegovo delovanje razkriva. Škofa samo to v odgovor: Samohvala nič ne velja; da so pa ceste res slabe in da je ljudstvo res nezadovoljno z njim, to pričajo lahko skoro vsi Šentjakobčani. — Danes se vrši v Št. Jakobu volitev občinskega odbora. Štajercijanci strašno agitirajo, med tem ko se naši kmetje malo zanimajo za volitve.

m Ruše. V blevu posestnika Kumriča je začelo goreti dne 30. m. m. okoli 6. zvečer. Ogenj se je hitro razširil po celem gospodarskem poslopju ter ga vpepelil. Škoda je velika, ker posestnik ni imel zavarovanih spravljanih pridelkov.

m Laporje. Dolgo časa že ni bilo nobenega poročila iz našega kraja, da bi človek mislil, da se

tu nič novega ne zgodi. In vendar je bilo to leto kaj važno za Laporje. Dobili smo novo okrajno četo, ki je temeljito Laporju lice spremenila; nič več se mu ne bo moglo reči „blatao“ Laporja. Doprivena je do veleposesnika in hošniškega župana g. Mlakarja, ki ima z g. župnikom največ zaslug, da se je ta cesta dosegla in tako v kratkem času dovršila. Kdaj jo bodo nadaljevali do Poljčan, še ni določeno. Da nismo tu kar tako, kaže že to, da imamo železnico, brez katere še itak ne bi mogla biti cesta dodelana, ker se je kamenje moralo dobivati iz Poljčan. Obenem s cesto pa se je zidalo tudi novo šolsko poslopje. Stane sicer lepo vsoto 46.000 K, a delu čast in je ponos našemu kraju in podjetniku g. Kukovec iz Celja. Dne 7. nov. bo ogledovanje nove šole in v soboto 10. nov. se bo blagoslovila. 12. nov. pa se začne pouk, ki ga ni bilo že od 15. julija. Letos dobi tudi šola paralelo k drugemu razredu. Bog daj, da bi velike žrtve, ki jih zahteva nova šola, prinesle obilne obresti, da bi si v njej otroci bistrili um, blažili srce ter pribajali iz nje dobri kristjani, vrli rodoljubi, zvesti državljani.

m Sv. Jurij ob Pesnici. Dne 30. oktobra je na paši kap zadela 15letno deklico Gabrielo Kopic iz Vrbove. Ob enih popoldne še so jo videli ljudje; ker pa zvečer ni prignala živine domov, šli so jo iskat in našli v gozdu sključenemu na tleh za nožičem v roki, s katerim si je prirezovala šibo za živino. — Bila je pridna deklica, veselje svojih starišev in zvesta častilka Marijina; pred enim letom je pristopila tudi k Marijini družbi. Gabrielja je cvetela, a kmalu je zvenela; zvenela je, da lepše bi cvetela. Ko so jo prinesli pogrebeti k cerkvi, je pa potrkala smrt na nasprotnem kraju človeškega življenja. Na praznik vseh svetnikov je namreč tudi zadela kap med božjo službo v cerkvi 83letno Ano Sabati. Pogojno še je prejela sv. posl. olje. Ko so jo prenesli iz cerkve v hišo, je bila mrtva. Slutila je menda že smrt, ker je pred nekaj dnevi najela sv. maše za srečno zadnjo uro; in res je imela lahko, mirno in srečno smrt na najlepšem kraju, v cerkvi. Bila je vedno pridna in zvesta pri delu še do zadnjih dni, pa tudi resnično pobožna, zato veljajo o njej besede sv. pisma: „Daše pravičnih so v rokah božjih in ne bo jih zadela muka smrti“. (Modr. 3, 1.) Dostojen pogreb ji je priiskrbel preblagor. gđ. Viktorija pl. Kaiserfeld, na katere posestev je rajna bivala zadnja leta. Za vse župljane sta bila ta dva dogodka, osobito v dneh spomina mrtvih pretresljiv memento mori!

m Samomor. V Zagrebu je skočil iz bolnišnice na cesto bolnik Ivan Ferk iz Št. Ilja v Slov. goricah.

Ptujski okraj.

p Politično društvo „Pozor“ v Ptujima ima v četrtek dne 15. novembra t. l. ob 2. uri popoldne v „Narodnem domu“ občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Volitev odbora. 2. Slučajnosti. Društveniki se s tem pozivljajo, da se mnogoštevilno udeležijo tega zbora.

Ptujske novice. G. dr. Brumen, odvetnik v Ptujima, je kupil v Gosposki ulici hišo. — Veliko ogorčenost med tukajšnjimi in okoliškimi Slovenci je vzbudila vest, da je mariborski občinski svet s silo odstranil slovenski napis iz Cirilove tiskarne in da je sploh v Mariboru prepovedal vse slovenske napise. Tolika nesramnost in predrznost pa tudi mora vzbuditi najhujši odpor! Samo od Slovencev živé ti prusaki in nemškutarji, a v zahvalo nas zatirajo in ubijajo! Na vseh političnih zborovanjih na slovenskem Štajerju bo šla odslej od ust do ust beseda: klin s klinom! Bomo videli, kakšen profit bodo imeli mariborski in drugi prusaški in nemškutarski trgovci od odloka mariborskega slovenozrskega občinskega sveta! — Dne 4. t. m. je umrla v Gradcu na operaciji ptujčanka Fraciška Wibmer v 69. letu svoje starosti. Po svoji ljubeznivosti in dobrotljivosti je bile v celem mestu in tudi drugod zel opisljubljene. Truplo se je prepeljalo v aredo dne 7. t. m. popoldne iz Gradca na ptujski kolodvor, odkoder je bil veličasten sprevod na mestno pokopališče. — Na Vseh svetnikov popoldne, ravno ko je bila velika množica zbrana na pokopališču, da opravi molitve za rajne, se je vsula nad Ptujem in okolico huda ploha, kakor bi se bil pretgal oblak. Vse je bežalo domov, in navzlic dežnikom so bili ljudje premočeni do kože. — Novi list mlade celjske liberalne stranke piše v svojih nezmerom dolgih in širokih člankih med drugim, da ima ptujski „Štajerc“ radi tega toliko naročnikov in

sploh prijateljev, ker jih je Ornig znal prilagoditi ljudstvu, t. j. kmetu. Gotovo se je „Štajerc“ prilagodil občinstvu, katero ga here; a kdor pozna to ljudstvo, mora vedeti, da je „Štajerc“ svoj uspeh dosegel edino s tem, ker je blatil in še blati na podel način svoje duhovnike. No, „Narodni list“ boče zloglasnemu „Štajercu“ v tej reči slediti, kakor dovolj jasno kaže že prva številka! Gotovo bo potem tudi dosegel, da ga bodo brali vsi šnoparji! Kako se je zadnjič izrazil urednik „Štajerca“ o svojih naročnikih? Rekel je, da je ta list le za backe t. j. telčke; urednik menda že pozna svoj list in tudi svoje ljudi! Kako priljubljen je „Štajerc“, je razvidno tudi iz tega, da sedaj upravnistvo tega lista toži mnogo naročnikov, ki še niso poravnali svojega dolga. List namreč ne vzdržujejo slovenski naročniki, ampak ptajski posilinemški trgovci in mnoge nemške posojilnice; g. Slawitsch, ali temu ni tako?

p Hudodelstvo — ali nesreča? V soboto dne 26. oktobra našli so ljudje gredoči k sv. maši soho sv. Jožefa z Jezuskom prevrženo z Jožefove kapelice, ki stoji ob cesti od Sv. Marka proti Bukovcem. Ne daleč od kapelice je ležal v jarku mož — takrat že mrtev — ki je pa bil pred kratkim časom raz cesto potegnjen tja in najbrže še živ. V mrliču so spoznali 77 letnega Strelec (po domače Šoljak). Bil je prejšnji dan v Ptujima. Imel je rano na glavi in na nosu je krvavel. Ali se je mož ponesrečil, ali je bil ubit, je še skrivnost, kakor tudi to, da je bila soba sv. Jožefa prevržena. Orožništvo pač stvar preiskuje. Kaj bo preiskava dognala, vam še sporočim.

p Samomor. Dne 29. m. m. se je na Mestnem vrhu pri Ptujima ustrelil vrtnar trgovec in posestnik Schwaba. Vzrok temu dejanju je, ker ga je gospodar odpustil iz službe; zapušča 3 nepreskrbljene otroke in ženo, ki sedaj biva na Češkem.

p Zlobna roka je zažgala gospodarsko poslopje g. Janeza Gomilšeka, veleposesnika v Grlineh. K sreči so pogasili ogenj. Drugi dan ob 4. popoldne je zopet izbruhnil ogenj. Tokrat pa ni bilo mogoče rešiti poslopja. Zgorela je vsa slama in krma; škode je več tisoč kron. Sreča, da ni pihal južni veter, sicer bi upepelil še dragi del poslopja in bila bi tudi nevarnost za celo vas.

p Sv. Rok ob Sotli. Tukaj se obhaja ob ogromni udeležbi ljudstva od 4. do 11. novembra t. l. sv. misijon, prvi v tej župniji. Vodita ga dva oo. lazarista od Sv. Jožefa pri Celju.

p Sv. Bolfenk pri Središču. Za učiteljico ženskih ročnih del je imenovana gđ. Ana Cajnk o.

Ljutomerski okraj.

1 Za gornjeradgonski okraj. Opozarjamo na že naznanjeni politični shod, ki se prav gotovo vrši dne 11. t. m. pri Sv. Juriju ob Ščavnici — ob vsakem vremenu. Pridite v najobilnejšem številu!

1 Tatje so vlomili v noči od 29. do 30. okt. v hišo obč. predstojnika g. Jož. Veberič v Borčevi ter odnesli obleke, posteljne oprave itd. v vrednosti nad 300 K. Istotako so ravno tisto noč odnesli nekaj obleke L. Staneka v Radencih; poskušali pa so svojo srečo tudi v Turjancih pri g. Ferencu, a tam jih je gospodar pravočasno pregnal. Kako vendar to, da teh predrznih tičov, ki kradejo leto za letom po Murskem polju, naša žandarmerija ne more zalotiti?

1 Kapela. Tvrška Ferdinand Koller v Gradcu za umetno slikanje na steklo oskrbel nam je lepo cerkveno okno s krasno podobo presv. srca Jezusovega. Dne 28. oktobra t. l. so nam podobo slovesno blagoslovili preč. gosp. dekan Jurkovič ter v daljšem govoru — kačoz na sedanje burne čase — vnmali mnogobrojne poslušalce, naj se s toliko tršim zaupanjem zatekajo k presv. Srcu Jezusovemu za potrebno pomoč. Za njihov požrtvovalni trud bodi jim javna zahvala.

1 Popravek. V članku „Zimska kmetijska šola za Ljutomerski okraj“ v štev. 44. „Slov. Gosp.“ z dne 1. t. m. proti koncu članka v oklepnu so nahajajoče besede „po uradni distančni tabeli je 15 in pol klm“ se morajo glasiti pravilno: „po uradni distančni tabeli je 12 in pol klm“. A. M.

Slovenjegraški okraj.

s Šmartno pri Slovenjgradu. Ker pade god sv. Martina na nedeljo, bo pri nas sejem v ponedeljek 12. novembra.

s Umrl je 4. t. m. posestnik Andrej Rotner v Vzenici v 28. letu. N. v m. p. 1

s Na Plešivcu kupuje neki bogataš dvoje obsežnih posestev. Ne ve se, ali jih misli naseliti ali razkosati, kakor to delo tako izvrstno razumejo neki velenjski gospodje v veliko narodno škodo. Tisočaki, ki se pri tej barantiji dobodejo, so za Slovence izgubljeni. Vlada bi naj prejkoprej predložila zakon, ki bi omejeval take špekulacije s kmečimi posestvi.

s Slovenjgradec. V zaporu pri okrajni sodnji zaradi tatvine zaprti mlinar Mihael Kopušar se je dne 3. t. m. obesil. Samomorilec je star 60 let in je doma v Veliki Virešici pri Žalcu. Strah pred kaznijo je bržkone vzrok samomora.

Celjski okraj.

Celje. V Savinjo je skočil 40 letni uradnik južne železnice Karol Wilfling. Sel je s svojo hčerko na sprehod ob reki. Naenkrat vrže sukno od sebe in skoči v naraslo reko, ter izgine v valovih. — Za ponemčenje celjske okolice bo ustanovilo društvo „Sulferaja“ petrazredno ljudsko šolo za dečke in deklice ter otroški vrtec. Slovensko ljudsko šolo, za katero je že kupljen prostor več let, pa vlada ne dovoli. Nemški „Sulferaj“ ima nalogo z ustanavljanjem neških šol ponemajevati in ponemuriti naše ljudstvo. In vlada gre temu društvu povsod na roko. Nemci bi naj rajši skrbeli za svoje šole, ki so posebno na Gornjem in Srednjem Štajerskem v kaj slabem stanu. Tako so pisali graški listi o neki šoli, da v njo dečuje. Tam bi naj skrbel sulferaja za šole, ne pa da jih nam vsiljuje.

c Od vojakov je pobegnil pešec Janez Novačan, doma iz Zadobrove. Bil je zaprt v Solnogradu.

c Zadruga za osuševanje travnikov. V Šmarju pri Jelšah se je ustanovila zadruga za drenažno osuševanje travnikov. Ker je v te namene zagotovljena od države podpora v znesku 40% skupnih stroškov, bodo posestniki osuševanja izvedli razmeroma zelo lahko in ne bodo tako zelo čutili izdatkov pri osuševanju. Take priložnostne zadruge se zelo priporočajo tudi drugod, zlasti v vreditev voda za odvrnjenje preplavitev. Človek se mora čuditi, ko vidi, kako mirno gledajo pozamezniki pa tudi javna zastopstva preplavljenje najboljše sveta, ker imajo vode nebroj ovinkov in kolen. Ravno v šmarskem okraju poznam travnik nekega kmeta, kjer naredi potok nič manj kot pet kolen.

c Ljubečna pri Vojniku. Tukaj je umrla Ana Kostomaj po domače Blažička. Bila je vsekozi ljubeznjiva, narodna, krščanska žena. Vsak jo je rad imel, kdor je z njo občeval. Na vernih duš dan je bila še v Vojniku v cerkvi, doma potem še pekla in ni slutila nikake bolezni. Ponoči se je mirno preselila v večnost. Naj sveti blagi ženi večna luč!

c Zidanmost. Na tukajšnji pošti je imenovan za poštnega asistenta g. Oto Leithner, računski podčastnik 3. topničarskega polka. Ali zna novi uradnik slovenski?

c Občinska volitev v Petrovčah se je vršila dne 23. in 24. m. m. Izvoljeni so gg.: v III. razredu: odborniki: Matija Goršek, Franc Kuder (Levec), Anton Vizjak, Anton Koren, Jernej Razboršek in J. Ješovnik; namestniki: Fr. Mirnik, Martin Flis in Anzelmo Cencelj; v II. razredu: odborniki: Andrej Vizjak, F. E. Friedrich, Ivan Holubar, Franc Lešar, Ignac Muteč, Vinko Kopriva; namestniki: Alojz Škorjanc, Anton Brežnik, Franc Kopriva; v I. razredu: odborniki: grof Salm, Franc Kuder, Matija Žager, Fr. Turnšek, Jamez Pešec in Janez Resnik; namestniki: Jože Roter, Fr. Pilih in Fr. Delakorda.

Brežiški okraj.

b Potres. V brežiškem okraju so čutili dne 28. m. m. okoli pol 1. popoldne lahek potresni sunki, dne 29. m. m. okoli pol 2. pa nekaj sekund traja-joče tresenje. Istotako se je naslednji dan okoli pol 1. popoldne zemlja lahko stresla.

b Volitve v okrajni zastop sevniki so se vršile popolnoma mirno. Izvoljeni so bili in sicer: a) V skupini veleposestva gospodje: Starkl Mihael, Cerjak Jože, Ivanc Ivan, Kocijan Franc, Span Jože, Žnidaršič Jože. b) Iz skupine veleobrtni so brez volitve vstopili v okrajni zastop gg. Mankoč Ivan, Presker Matevž in dr. Ivan Štateršič, oziroma njegov pooblaščen g. župnik Dobršek. c) V skupini trgov so bili voljeni: gg. Krulej Lovrenc, Mešiček Jože, Simončič Franc, Smole Ludovik (trg Sevnica),

Kosar Jože, Lenart Ivan (trg Rajhenburg). Schescherko Ludovik (trg Planina). d) V kmečkih občinah gg.: Božič Jože, Fabjančič Miha, Gabrič Jamez, Kunej Anton, Mirt Jože, Radej Franc, Robek Jože, Sajovec Franc. Pri ustanovnem zborovanju, katero je vodil okrajni glavar g. pl. Vistarini, je bil okrajnim načelnikom soglasno zopet izvoljen zaslužni in občesposlovan g. Mihael Starkl, župan sevniki; njegovim namestnikom pa g. Franc Simončič, gostilničar in posestnik v Sevnici. Okr. odbor je sestavljen iz teh-le zastopnikov: Span Jože, veleposestnik v Golobinjaku; Presker Matevž, veletržec v Rajhenburgu; Smole Ludovik, trgovec v Sevnici; Kunej Anton, župan v Stolovniku; Mešiček Jože, nadničelj v Sevnici; Ivanc Ivan, veleposestnik v Stolovniku.

b Dobova. C. kr. orožniki so se 31. oktobra t. l. preselili iz Kapele v Dobovo, kjer jim je postavil Jože Hotko primerno in lepo hišo (kasarno), katere je bila v nedeljo 28. oktobra v navzočnosti orožnikov in sorodnikov hišnega gospodarja blagoslovljena.

b Kakšni so naši uradniki. Nov sodni oficijal v Brežicah g. Anton Božičko se javno ponaša kot pristaš nemškopolitične stranke. Gospod naj bode prepričan, da brežiških Slovencev tudi on ne misli juhi snedel ne bo, brežiških Nemcev pa ne bo rešil ne njegov glas pri volitvah, ne „Südmärkine“ užigalice v žepu njegovem. Da se pa komaj imenovan uradnik ponaša kot nacionalec, ki je pred kratkim se vojaško sukno nosil, nam spričuje, da se je nemškopoliten duh vgnjezdil tudi že v vojašnici.

b Planinska vas. Ker se v „Slov. Gosp.“ odkriva delovanje nemčurjev in Štajercijancev, si iščejo ti in najdejo tudi zagovornika v zloglasnem „Štajercu“. Ako se vama (župan in njega pisar Schescherko) dopis v „Slov. Gosp.“ v števil. 39. neresničen zdi, da odbor razume vajine račune, vama odbor sam, in tudi drugi, ako hočete, bolj matanko dokažejo, in ako želite, se bodo navedla imena istih. Laž je, kakor pravi dopisnik „Štajercu“, da je Schescherko zastoj pisaril in le zadnji čas se mu je pripoznalo 48 kron. Da naš župan ni tako prebrisanih možgan, kakor se piše, se dokaže s tem, da je prinesel od odbora nepotrjen račun (odbor se je zadnji čas spametoval). V „Štajercu“ imenovane mu gostilničarju v pregled. Tudi sosednemu županu, ki je bil ravno v tej gostilni, je razkaževal nepotrjeni račun, in ta mu je nedostanost računa takoj razkril. To je pa našega župana nekoliko v oči zaboblo, zato je zvrnil krivdo na g. Schescherko, dasi ravno je on gotovo kot Nemeč tudi vedel, kje je pogrešek, ter je nalašč prosil župana iz Lok, naj bi mu on pisaril, ker mu Schescherko dela s svojo pisavo preveliko sitnosti. (Ako pobrebno, vse priči!) — Tudi pravi ta „Štajercu“ dopisnik, da v take gostilne, kamor hodijo farški podrepaniki in šnopsarji, ne bodo zahajali. V obraz ti povemo, da o vseh farških petelinih ne vedo cestni jarki toliko povedati, kakor o tebi, dopisnik. Tudi tvoj prijatelj te kliče včasih v svojo „ekstra“ kamro in ti očita, da to ni lepo, ako nezavesten in blaten kakor neožgan lonec na cesti ležiš. Dopisnik „Štajercu“, le vprašaj občestne jarke ob Planini do Kozjega, ti bodo že pokazali, ali se farški petelini po njih valjajo ali Štajercijanci. Kmalu boš prepričan, v kateri družbi se nahajajo šnopsarji.

Drobtinice.

d Draginja. Kakor se kaže, bo ta notica letos stalna v našem listu, v vsakem poročamo skoraj, da se je kakšna reč podražila. Samo kmečki pridelki ti se ne podražijo, ampak gospoda bi jim še rada znižala ceno, če bi le mogla. Svoje pridelke bodo podražili tovarnarji gumija. — Te dni bodo imeli tovarnarji žrebljev zborovanje, na katerem nameravajo povišati cene žrebljev zaradi tega, ker se je baje tudi podražilo surovo železo. — Ceno cementa hočejo zvišati za 5%.

d Važen ukaz ruskega carja o enakopravnosti kmetov. Ruski car je izdal ukaz, ki priznava vsem ruskim kmetom brez razlike narodnosti, izvzemši sibirski tuja plemena, pravico, vstopiti v državne službe, enakopravno z drugimi stanovci. Odpravi se tudi določba, ki izključuje kmeta, ki vstopi v višje šole ali v državno službo, iz kmečke občine mira. Kmetje si smejo izbrati stanovanje in sedež, kjer hočejo, in dobe potne liste brez obrokov. Ukaz tudi odpravlja davek na osebo ter posebne določbe o razdelitvi rodbinskega premoženja in zapuščine.

d Kak je sedaj Port Artur. Neki nemški trgovec je hodil nedavno po Vzhodu in se mudil

tudi par dni v Port Arturu. Tam se je sestal z ljudmi tvrde, ki je imel z njo posla. A poslovanje je bilo nemogoče, ker so zgoreli med vojsko vsi zapiski in vse druge knjige. Morje je po zalivu še vse polno jarbol, ki mole iz dna od potopljenih ladij. Te so imele ob času vojske namen preprečiti dohod japonskih ladij. Po gričih okrog je vse polno najrazličnejših krogelj, ki so bile izstreljene ob času bojev. Trgovec je posetil par utrdb, ki so do tal razrušene od krogelj. Te pokrivajo vsa bližnja okolica. Japonci jih voze na ladjah domov, a jih je še vedno dovolj. Istotako leže po tleh še človeške kosti, rokavice, kape, črevlji, kosi obleke — vse to je seveda umazano s črno krvjo. Zanimiv je bojni muzej, ki so ga postavili Japonci v Port Arturu. Tam se nahajajo vse vrste bojnega orožja, ki se je rabilo v zadnji vojski.

d Boj med ženskami in policisti v angleški zbornici. V torek 23. m. m. je prišlo v angleško poslaniško zbornico nenavadno veliko žensk. Vse so rekle, da hočejo govoriti z gotovimi poslanci. A ko so otvorili sejo, so poskočile na stole, razvile zastavo z napisom „Volilno pravico za ženske“ in začele klicati: „Vun z žensko volilno pravico!“ Hitro je prišla angleška parlamentarna policija v zbornico. A ženske se niso umaknile. Nadzornik policije je hotel peljati vnn voditeljico, ki ga je pa grizla in praskala, tovarišice so pa klicale: „Bječ-neži!“ in slične psovke. Končno so vrgli policisti vse ženske vun. Bile so med njimi tudi iz najvišje družbe. Na dvorišču so pa še napadle nekaj lordov, ki so hiteli k seji, jim grozile s palicami in jih pošteno zmerjale. Napadle so dejanske policiste, ki so razgnali na to množico, ki se je zbrala, in prišli deset najglasnejših. A še huje je bilo, ko so sodili onih deset zaprtih žensk. Pri razpravi so psovale sodnika in mu niso hotele odgovarjati. Ko jim je sodnik naznanil sklep, da morajo jamčiti proti kazni 6 funtov za mirno obnašanje, so burno ugovarjale, ker one niso sodelovale pri zakonodaji. Med razpravo so pa poizkušale vdreti obtoženk somišljenice v sodno dvorano, a je policija to preprečila. Ker obsojenke niso hotele vplačati kaveje, jih je sodnik vse obsodil v dvamesečni zapor.

d Koliko mleka porabi šestmilijonsko mesto London. Londončani prebivajo v 750.000 hišah. V vsako izmed teh hiš prihajajo mlekarji in mlekarice vsak dan po dvakrat, zjutraj in popoldne, in prinašajo vsega skupaj okoli dva milijona litrov mleka. To mleko privozijo nočni vlaki v mesto ne le iz bližnje okolice, ampak tudi iz oddaljenejših krajev, kakor iz Derbyja, Northamptona, Stafforda, Oxforda, Gloucesterja, Essexja, celo iz Skotske in Danske. Razdelitev tega mleka opravlja okoli 50.000 do 60.000 oseb, ki so v službi okoli 18.000 mlekarjskih trgovcev. Ako se pomisli, koliko tisoč ljudi opravlja in molze krave, ki dajo to mleko, koliko ljudi spravlja mleko iz hlevov na kolodvore, se lahko reče, da se okoli 100.000 oseb preživlja z dobavljanjem mleka v Londonu.

d Boj med tigrom in velikansko kačo se je vršil na parniku „Indrashimi“, ki je plul iz Tokia v Newyork. Velika kača, boa, se je izmuznila iz skrinje ter se vila proti kletki, v kateri je bil zaprt tiger, namenjen za neko menažerijo. Kača se splazila skozi ograjo ter skušala oviti tigrja. Ta se je na vso moč branil in naposled se mu je posrečilo prijeti jo z svojimi velikanskimi kremplji. Raztrgal jo je ter jo potem hlastno požiral.

Narodno gospodarstvo.

Kmetijska nadaljevalna šola. Na 9. nemškem izobraževalnem zborovanju v Maihovem je govoril šolski svetnik Gehring o potrebi kmetijskih nadaljevalnih šol. Izgojevalni in narodno gospodarski razlogi zahtevajo, da postane kmečka nadaljevalna šola obvezna. Ta nadaljevalna šola bi naj imela tri letnike z ozirom na starost učencev (15—17 let). Podučevalo bi se naj vsak teden dvakrat po tri ure popoldne v zimskih mesecih to je od oktobra do marca. Ta poduk bi oskrbovali ljudsko-šolski učitelji. — Na Saškem imajo take šole že 30 let.

Kmetijski shod za alpske dežele se je vršil minoli mesec v Lincu. Razpravljalo se je posebno o jamčenju kmečke servitutne pravice, o razbremenjenju kmečkih posestev in o nakupovanju kmečkih posestev za povečanje lova. Prva resolucija zahteva, da se zabrani nakupovanje planin, ki se porabijo za lov, druga servitutno pravico, tretja zahteva od kmečkih poslancev, da se naj potegnejo za ti dve zahtevi, četrta poziva vlado, naj izda drugo postavo glede podedovanja srednjih kmečkih posestev, peta o odpravljenju lovškega pridržka.

